

Tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition om tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro (prop. 2013/14:84).

I propositionen föreslås ändringar i lagen (2010:751) om betaltjänster. Ändringarna innebär bl.a. att Finansinspektionen utses till behörig myndighet enligt Sepa-förordningen¹ och får ansvar för tillsyn av efterlevnaden av förordningen samt ges befogenheter för ingripande mot registrerade betalningsleverantörer m.fl. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2014.

I propositionen föreslås även en förlängd övergångsperiod för understödsföreningar. Enligt lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får befintliga understödsföreningar driva sin verksamhet enligt 1972 års lag till utgången av 2014. Förslaget innebär att övergångsperioden för understödsföreningar förlängs till utgången av 2017. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Inga motioner har väckts i ärendet.

Utskottet tillstyrker lagförslagen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	6
Lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster	6
Lag om ändring i lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tekniska och affärsmässiga krav för betalningar i euro

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster,
2. lag om ändring i lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:84 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 25 mars 2014

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Göran Pettersson (M), Peder Wachtmeister (M), Bo Bernhardsson (S), Carl B Hamilton (FP), Marie Nordén (S), Per Åsling (C), Sven-Erik Bucht (S), Staffan Anger (M), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Ulla Andersson (V), Jörgen Andersson (M), Ann-Kristine Johansson (S) och David Lång (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition om tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro (prop. 2013/14:84).

I propositionen föreslås ändringar i lagen (2010:751) om betaltjänster. Ändringarna innebär bl.a. att Finansinspektionen utses till behörig myndighet enligt Sepa-förordningen¹ och får ansvar för tillsyn av efterlevnaden av förordningen samt ges befogenheter för ingripande mot registrerade betalningsleverantörer m.fl.

I propositionen föreslås även en förlängd övergångsperiod för understödsföreningar. Enligt lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) får befintliga understödsföreningar driva sin verksamhet enligt 1972 års lag till utgången av 2014. Förslaget innebär att övergångsperioden för understödsföreningar förlängs till utgången av 2017.

Förslagen har granskats av Lagrådet som inte haft några invändningar. I förhållande till lagrådsremissen har ett nytt avsnitt om betaltjänstlagen införts i propositionen.

Inga motioner har väckts i ärendet.

Europeiska kommissionen lämnade den 9 januari 2014 ett förslag till förordning om ändring av Sepa-förordningen (KOM(2013) 937). Förslaget innebär bl.a. att det görs en ändring i artikel 16.1 så att betaltjänstleverantörer fram till den 1 augusti 2014 får fortsätta att genomföra betalningar som inte görs i Sepa-formatet. Eftersom Sverige inte har euro som valuta är slutdatumet då svenska banker och betalningstjänstleverantörer ska ha anpassat sig till de nya Sepa-kraven angett till den 31 oktober 2016. Utskotet beslutade den 20 februari 2014 att förslaget inte stred mot subsidiaritetsprincipen.

Bakgrund

Sepa-förordningen

Sepa-förordningen (Single Euro Payments Area) syftar till att skapa gemensamma regler för gränsöverskridande betalningar inom EU; samma villkor ska gälla oavsett om en transaktion i euro är nationell eller transnationell. Arbetet med att ta fram gemensamma betalningsstandarder inom EU påbörjades i början av 2000-talet genom det s.k. Sepa-projektet. Projektet var

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009.

ursprungligen avsett att vara i huvudsak marknadsdrivet. Den europeiska banksektorns självreglerande åtgärder och övergången till Sepa-standarder ansågs dock gå för långsamt.

Området för gränsöverskridande betalningar har harmoniserats genom flera rättsakter på EU-nivå, bl.a. betaltjänstdirektivet². Betaltjänstdirektivet utgör den rättsliga ramen för Sepa.

Direktivet ställer upp verksamhetskrav för de aktörer som tillhandahåller betaltjänster, regler om marknadstillträde för nya betaltjänstleverantörer, regler om krav på information samt regler om såväl betaltjänstanvändares som betaltjänstleverantörers rättigheter och skyldigheter. Direktivets syfte är att uppnå en mer harmoniserad inre marknad för betaltjänster inom EU. Det har införlivats i svensk rätt huvudsakligen genom lagen (2010:751) om betaltjänster (betaltjänstlagen).

Den 31 mars 2012 trädde Sepa-förordningen i kraft. Genom ikraftträdandet är förordningen till alla delar bindande och direkt tillämplig i EU:s alla medlemsstater. Sepa-förordningen innehåller vissa bestämmelser som ålägger medlemsstaterna att vidta kompletterande åtgärder i nationell rätt, varför regeringen föreslår vissa lagändringar.

Sepa-förordningen utgör ett komplement till den befintliga regleringen på betaltjänstområdet, och regeringen gör därför bedömningen att Sepa-förordningen bör tas in i betaltjänstlagen.

Förlängd övergångstid för understödsföreningar

För befintliga understödsföreningar gäller lagen (1972:262) om understödsföreningar, förkortad UFL. Med en understödsförening avses en förening för inbördes bistånd som, utan affärsmässigt drivande av försäkringsrörelse, meddelar annan personförsäkring än arbetslöshetsförsäkring (1 §). Vidare ska en understödsförening vara sluten på så sätt att den huvudsakligen är avsedd för anställda i ett visst eller vissa företag, personer tillhörande en viss yrkesgrupp eller medlemmar i en sammanslutning med sådan intressegemenskap att en samverkan även för personförsäkring är naturlig. Understödsföreningarna ska vara registrerade hos Finansinspektionen och stå under tillsyn av denna (3 §).

UFL upphävdes i samband med införandet av den nya försäkringsrörelselagen (2010:2043), förkortad FRL. Enligt lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043), införelselagen, får befintliga understödsföreningar fortsätta att driva sin verksamhet enligt UFL till utgången av 2014. Innan övergångsperiodens slut måste föreningarna ansöka om tillstånd enligt FRL eller träda i likvidation.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (2007/64/EG) av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden och om ändring av direktiven 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG och 2006/48/EG samt upphävande av direktiv 97/5/EG.

Utskottets överväganden

Lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Behörig myndighet

Sepa-förordningen reglerar frågor på området för tillhandahållande av betaltjänster. Finansinspektionen har enligt 8 kap. 1 § första stycket betaltjänstlagen tillsyn över att bestämmelserna i betaltjänstlagen och EU-förordningen om gränsöverskridande betalningar följs. Med anledning av detta föreslår regeringen att betaltjänstlagen ändras på så sätt att Finansinspektionens tillsyn även omfattar efterlevnaden av Sepa-förordningen.

Regeringen gör bedömningen att det saknas skäl för att införa andra eller ytterligare tillsynsbefogenheter än vad som gäller på betaltjänstområdet i övrigt. Den tillsyn som Sepa-förordningen föreskriver bör därför kunna komma till stånd inom ramen för gällande svensk rätt.

Ingripande och sanktioner

I betaltjänstlagen regleras Finansinspektionens möjligheter att ingripa mot betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer (8 kap. 8 § respektive 23 §). Det anges inte i Sepa-förordningen vilken typ av befogenheter som de behöriga myndigheterna ska ha för sin tillsyn. De sanktionsbefogenheter som Finansinspektionen har enligt betaltjänstlagen har bedömts uppfylla de krav i fråga om ingripanden som ställs i EU-förordningen om gränsöverskridande betalningar. Regeringen gör samma bedömning gällande bestämmelserna om sanktioner i Sepa-förordningen.

Regeringen föreslår därför att betaltjänstlagen kompletteras så att även Sepa-förordningen omfattas av bestämmelserna i 8 kap. 8 och 23 §§ betaltjänstlagen, där det fastställs att Finansinspektionen ska ingripa om skyldigheterna enligt förordningen om gränsöverskridande betalningar åsidosätts.

De tvistlösningsförfaranden som ska finnas tillgängliga tillhandahålls inom ramen för Allmänna reklamationsnämndens (ARN) nuvarande verksamhet. I denna del gör regeringen bedömningen att några nya bestämmelser inte behöver införas.

ARN har påpekat att nämnden inte prövar konsumenttvister på nämndens bankavdelning där värdet av vad som yrkas understiger 2 000 kronor, vilket i praktiken kan motverka möjligheten till utomrättslig prövning av tvister mellan betaltjänstanvändare som är konsumenter och betaltjänstleve-

rantörer. Regeringen noterar, liksom ARN, att frågan om hantering av konsumenttvister utanför domstol är föremål för utredning (dir. 2013:23). Utredaren ska bl.a. bedöma om befintliga organ för tvistlösning utanför domstol uppfyller kraven i EU-direktivet om alternativ tvistlösning¹. Enligt direktivet får medlemsstaterna tillåta alternativa tvistlösningsorgan att avstå från att hantera en tvist, om klagomålets värde understiger eller överstiger ett på förhand fastställt tröskelbelopp. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att frågan om tröskelbeloppens effekter på möjligheten till utomrättslig prövning i praktiken inte bör hanteras inom ramen för detta lagstiftningsärende.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Av ikraftträdandebestämmelsen (artikel 18) i Sepa-förordningen följer att förordningen träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Offentliggörandet skedde den 30 mars 2012. Förordningen trädde därmed i kraft den 31 mars 2012. Förordningen är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater. Enligt regeringens mening bör därför de lagändringar som föreslås träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedömts vara den 1 juni 2014.

Sverige har inte euro som valuta. Någon åtgärd behöver inte vidtas enligt Sepa-förordningen för att övergångsbestämmelserna för medlemsstater som inte har euro som valuta ska bli tillämpliga. Sepa-förordningens övergångsbestämmelser föranleder därför inte någon åtgärd i svensk rätt.

Förslagets konsekvenser

Regeringen har gjort bedömningen att förslagen inte kommer att ge några omedelbara effekter på samhällsekonomin. De bedöms inte heller ha några omedelbara effekter på enskilda betaltjänstleverantörer eller betaltjänst användare. Förslagen innebär att Finansinspektionens tillsyn kommer att utvidgas till att omfatta också efterlevnaden av bestämmelserna i Sepa-förordningen. Slutdatum för när betalningar och autogireringar ska utföras i enlighet med de tekniska kraven i förordningen är för Sveriges del den 31 oktober 2016. Även om tillsynen över efterlevnaden av förordningen kommer att innebära en viss ökning av inspektionens arbetsbelastning, bedöms denna inte öka i sådan omfattning att myndigheten inte kan hantera denna arbetsuppgift inom ramen för de befintliga anslagen.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/11/EU av den 21 maj 2013 om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att de befogenheter som Finansinspektionen har enligt betaltjänstlagen uppfyller de krav i fråga om ingripanden och sanktioner som ställs i Sepa-förordningen. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.

Lag om ändring i lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Understödsföreningslagen upphävdes i samband med införandet av den nya försäkringsrörelselagen. Med anledning av detta är det för närvarande inte möjligt att bilda några nya svenska tjänstepensionsinstitut i annan form än som pensionsstiftelse. Regeringen har därför tillsatt en särskild utredare som ska analysera och överväga vilka krav som ska ställas på svenska institut för att de ska omfattas av tjänstepensionsdirektivet. Uppdraget ska redovisas senast den 30 maj 2014 (dir 2013:32 och 117). Enligt införelselagen får befintliga understödsföreningar fortsätta att driva sin verksamhet enligt UFL till utgången av 2014. Innan övergångsperiodens slut måste föreningarna ansöka om tillstånd enligt FRL eller träda i likvidation.

Regeringen gör bedömningen att övergångsperioden för understödsföreningar bör förlängas till utgången av 2017 i avvaktan på en ny lagstiftning för tjänstepensionsinstitut.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

En förlängning av övergångsperioden till utgången av 2017 gör det möjligt för befintliga tjänstepensionskassor att fortsätta att driva verksamheten enligt UFL i avvaktan på den nya lagstiftningen. De eventuella nackdelar som en fortsatt tillämpning av UFL kan medföra anser regeringen acceptabla med hänsyn till förlängningens längd.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Förslagets konsekvenser

Förslaget om förlängd övergångsperiod för understödsföreningar innebär att tjänstepensionskassorna liksom övriga befintliga understödsföreningar får tillämpa UFL till utgången av 2017. Förslaget bedöms inte ge upphov till några konsekvenser i form av merkostnader för Finansinspektionen eller i övrigt orsaka några kostnader för det allmänna.

Det kan noteras att förslaget ger alla understödsföreningar, inte bara tjänstepensionskassor, möjlighet att tillämpa de upphävda bestämmelserna i UFL till utgången av 2017.

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottet lämpligt att göra det möjligt för befintliga tjänstepensionskassor att fortsätta att driva verksamheten enligt UFL i avvaktan på den nya lagstiftningen. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag att övergångsperioden för understödsföreningar ska förlängas till utgången av 2017.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:84 Tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:751) om betaltjänster

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:751) om betaltjänster dels att 8 kap. 1, 8 och 23 §§ ska ha följande lydelse, dels att det närmast före 8 kap. 23 § ska införas en rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

1 §

Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001 följs.

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar *dess* verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar *dess* verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verk-

Finansinspektionen har tillsyn över att bestämmelserna i denna lag följs, liksom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001¹ och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012 av den 14 mars 2012 om antagande av tekniska och affärsmässiga krav för betalningar och autogireringar i euro och om ändring av förordning (EG) nr 924/2009².

För betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer omfattar tillsynen även att deras betaltjänstverksamhet drivs enligt andra författningar som reglerar *deras* verksamhet, bolagsordning, stadgar samt interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar *deras* verksamhet. I fråga om tillsynen över övriga betaltjänstleverantörer enligt 1 kap. 3 § gäller bestämmelserna i de lagar som reglerar deras verk-

¹ EUT L 266, 9.10.2009, s. 11 (Celex 32009R0924).

² EUT L 94, 30.3.2012, s. 22 (Celex 32012R0260).

samhet, om inte annat följer av denna lag.

Finansinspektionen ska samråda med Konkurrensverket innan en tillsynsåtgärd eller ett ingripande vidtas mot någon som har ansvar för betalningssystem för överträdelse av 7 kap. 1 och 2 §§.

samhet, om inte annat följer av denna lag.

8 §

Om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Om ett betalningsinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012*, andra författningar som reglerar institutets verksamhet, institutets bolagsordning, stadgar, reglemente eller interna instruktioner som har sin grund i en författning som reglerar institutets verksamhet, ska Finansinspektionen ingripa.

Finansinspektionen ska då utfärda ett föreläggande att inom viss tid begränsa verksamheten i något avseende, minska riskerna i den eller vidta någon annan åtgärd för att komma till rätta med situationen, ett förbud att verkställa beslut eller en anmärkning. Om överträdelsen är allvarlig ska betalningsinstitutets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

Ingripande mot registrerade betaltjänstleverantörer m.fl.

23 §

Om en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, Europa-parlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 eller andra författningar som reglerar dess verksamhet, ska Finansinspektionen förelägga den registrerade betaltjänstleverantören eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med verksamheten.

Om en registrerad betaltjänstleverantör eller den som ansvarar för ett betalningssystem har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009, *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 260/2012* eller andra författningar som reglerar dess verksamhet, ska Finansinspektionen förelägga den registrerade betaltjänstleverantören eller den som ansvarar för ett betalningssystem att inom viss tid vidta åtgärder för att komma till rätta med situationen eller att upphöra med verksamheten.

Om en registrerad betaltjänstleverantör som avses i 2 kap. 5 § inte inkommer med ansökan om tillstånd, ska Finansinspektionen förelägga

betaltjänstleverantören att inkomma med en ansökan. Om betaltjänstleverantören inte rättar sig efter föreläggandet ska inspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten.

Om det är osäkert om tillståndsplikt föreligger beträffande viss betaltjänstverksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna de upplysningar om verksamheten som behövs för att bedöma om så är fallet.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2014.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2010:2044) om införande av försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En understödsförening som före den 1 april 2011 är registrerad enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar får fortsätta att driva verksamheten och ska då omfattas av bestämmelserna i den lagen till utgången av år 2014 eller, om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) då har getts in, till dess att ett beslut med anledning av en sådan ansökan har vunnit laga kraft.

Om en ansökan om tillstånd enligt första stycket inte har getts in före utgången av år 2014 eller om den avslås, ska föreningen träda i likvidation.

Likvidationen ska handläggas enligt bestämmelserna i lagen om understödsföreningar.

Har sådant förhållande inträffat som påkallar likvidation enligt andra stycket och har inte inom sex veckor därefter i understödsföreningsregistret införts uppgift om att föreningen trätt i likvidation, ska rätten på anmälan av Finansinspektionen och efter föreningens hörande förklara att föreningen ska träda i likvidation.

Bestämmelserna i 44 § lagen om understödsföreningar ska tillämpas vid rättens handläggning av en anmälan enligt fjärde stycket.

Föreslagen lydelse

7 §

En understödsförening som före den 1 april 2011 är registrerad enligt lagen (1972:262) om understödsföreningar får fortsätta att driva verksamheten och ska då omfattas av bestämmelserna i den lagen till utgången av år 2017 eller, om en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) då har getts in, till dess att ett beslut med anledning av en sådan ansökan har vunnit laga kraft.

Om en ansökan om tillstånd enligt första stycket inte har getts in före utgången av år 2017 eller om den avslås, ska föreningen träda i likvidation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.